

Ung aktiv – Rapport for skoleåret 2023-2024

«Ung Aktiv» er et prosjekt som ble startet i Gjerstad kommune i 2017. Prosjektet har som mål å kartlegge fritidsaktivitetene til elever på 3. trinn i barneskolen. I tillegg tar prosjektet sikte på å bistå med å hjelpe barn til å komme i aktivitet. Forskning viser at å ha en fast fritidsaktivitet fremmer helse og trivsel blant barn. FNs barnekonvensjon artikkel 31 påpeker at alle barn har rett til en meningsfull fritid:

Artikkel 31

1. Partene anerkjenner barnets rett til hvile og fritid og til å delta i lek og fritidsaktiviteter som passer for barnets alder og til fritt å delta i kulturliv og kunstnerisk virksomhet.

2. Partene skal respektere og fremme barnets rett til fullt ut å delta i

det kulturelle og kunstneriske liv og skal oppmuntre tilgangen til

egnede og like muligheter for kulturelle, kunstneriske, rekreasjons og

fritidsaktiviteter.

Norge er pålagt å overholde artiklene i barnekonvensjonen. Derfor har Norge har laget Fritidserklæringen. Erklæringen er et felles dokument underskrevet av regjeringen samt en rekke frivillige organisasjoner, og ble vedtatt i juni 2016. Fritidserklæringen lister opp punkter som regjering og organisasjonene er enige om, samt løsninger det må jobbes videre med:

Vi er derfor enige om:

1. At alle barn og ungdom skal ha mulighet til å delta i fritidsaktiviteter og til å delta i lek som passer for barnets alder. Gjennom lek og aktivitet blir barn og ungdom inkludert i fellesskap og opplever tilhørighet og mestring.

2. At barn og ungdom skal involveres og ha innflytelse over sin lek og fritidsaktivitetene de skal delta i.

Det gjøres mye godt arbeid lokalt og nasjonalt for å inkludere barn og ungdom i sosiale fellesskap og aktiviteter, men vi har ikke lyktes med å gjøre det mulig for alle å delta.

Løsningene må finnes i fellesskap, derfor vil vi:

1. Samarbeide lokalt og nasjonalt om at alle barn og ungdom skal få delta i minst én organisert fritidsaktivitet.

2. Fremme betydningen av å satse på lokale lag og foreningers aktivitetstilbud som et viktig virkemiddel for sosial inkludering av barn og unge i lokalsamfunnet.

3. Formidle gode ideer og lokale eksempler på hvordan kommuner og frivillighet kan samarbeide om å sikre at alle barn og unge har mulighet til å delta i organiserte fritidstilbud, uavhengig av familieøkonomi.

4. Utfordre hverandre på holdninger og handlinger som gjennom langsiktig samarbeid fører til måloppnåelse.

«Ung Aktiv» bygger på FNs barnekonvensjon og den nasjonale Fritidserklæringen. Det er et mål for Gjerstad kommune at alle barn skal få delta i fritidsaktiviteter uavhengig av økonomi og sosial bakgrunn.

«Ung Aktiv» skoleåret 2023-2024

«Ung Aktiv» tar utgangspunkt i elever i 3. trinn fordi det er viktig å komme i gang med fritidsaktiviteter tidlig. Forskning viser at det er vanskeligere å komme i gang med aktiviteter senere i skoleløpet dersom eleven ikke har vært aktiv tidligere.

Skoleåret 2023/2024 har «Ung Aktiv» blitt gjennomført av helsesykepleier Vibeke Jacobsen og inspektør på barnetrinnet på Abel skole Marit Lohne Presthagen. Dette er gjort i samarbeid med de aktuelle kontaktlærere.

Følgende tiltak har blitt gjennomført dette skoleåret:

August-september: Informasjon på 3. trinn

- Planleggingsmøte med kontaktlærerne på 3. trinn
- Foresatte fikk infoskriv om prosjektet
- Marit deltok på foreldremøte på 3. trinn. Foresatte fikk vite hva forskning sier om viktigheten av sosial deltakelse og aktivitet, og hvordan dette er forbyggende og utviklende for barn og unge. Det ble informert om «Aktivt med» som er en økonomisk støtteordning med tanke på kontingent, utstyr, egenandel mm til fritidsaktiviteter.
- Marit besøkte 3. trinn og snakket om hvorfor det er viktig og fint å ha en eller flere fritidsaktiviteter. Elevene fikk også utdelt fritidskalenderen som er en oversikt over hvilke fritidstilbud som finnes i Gjerstad og nærliggende kommuner.

Oktober-januar: Oppfølging av elever på 3. og 4. trinn

Kontaktlærerne tok opp temaet fritidsaktivitet på elevsamtalene og utviklingssamtalene i oktober/november.

Kontaktlærer på 4. trinn tok opp temaet fritidsaktivitet på elevsamtalene og utviklingssamtalene i oktober/november. Er de fortsatt i aktivitet? Har noen falt fra? Er det elever som trenger veiledning?

Kontaktlærerne på 3. og 4. trinn tar opp temaet med klassene der det er naturlig.

Februar-mai: Videre oppfølging av elever på 3. og 4. trinn

- Vibeke hadde helse- og trivselssamtaler med elevene på 3. trinn. Ett av teamene i denne samtalen var fritidsaktiviteter.
- I etterkant av disse samtalene tok hun kontakt med aktuelle foresatte med en tilbakemelding og informasjon.

Juni

- Status 4. trinn
- Rapportskriving

Fritidskalenderen blir oppdatert to ganger i året, og inneholder informasjon om aktiviteter i Gjerstad og omegn, med kontaktpersoner og sted for oppmøte. Denne deles ut til elever på 3. trinn og ligger tilgjengelig på kommunens nettside.

Resultatene

På 3. trinn på Abel skole er det 29 elever skoleåret 23/24. Elevene har blitt kartlagt med tanke på fritidsaktiviteter. Resultatet var oppløftende, de aller fleste elevene var aktive på fritiden hver uke, mange var også med på flere fritidsaktiviteter. To-tre elever forteller at de ikke er med på noen fritidsaktivitet. Foresatte og elever sier at de ikke helt finner en aktivitet som de liker godt. Økonomi ser ikke ut til å være en årsak. De har likevel fått informasjon om aktuelle støtteordninger.

Håndball og fotball i regi av Gjerstad IL er veldig populære aktiviteter dette skoleåret.

Vi har fortsatt jevnlig møter og dialog med elevene som fortsatt ikke er løst inn. Disse vil også få videre oppfølging i 4. trinn.

Veien videre for «Ung Aktiv»

Vi opplever at prosjektet nå er godt implementert i ordinær praksis, og at lærerne tar det med i sitt arbeid med elever der det er naturlig.

Årshjulet som ble utarbeidet i 2020, har blitt et veldig godt verktøy for å opprettholde kontinuiteten i arbeidet.

Det jobbes fra kommunens side for å få til en digital løsning for fritidskalender, slik at alle lag og foreninger selv kan fylle ut aktuell informasjon knyttet til de forskjellige fritidsaktivitetene.

Vi ser at det kan være utfordringer knyttet til transport, så her vil samarbeidet med frivilligsentralen, flyktningetjenesten, barnevernet og støttekontaktordninger være viktig.

Vi mener «Ung Aktiv» er et viktig tiltak for å sikre barn og unge en god oppvekst i Gjerstad kommune.

Abel skole 06.06.2024

Vibeke Jacobsen og Marit Lohne Presthagen